

poz. 48), ogłaszam jednolity tekst statutu przedsiębiorstwa „Państwowe Zakłady Przemysłowo - Zbożowe” („Monitor Polski” Nr. 153, poz. 272 ex 1928 r.) w brzmieniu obecnie obowiązującym z uwzględnieniem zmian dokonanych rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 11 kwietnia 1930 roku („Monitor Polski” Nr. 114, poz. 165) oraz rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 8 lutego 1932 r. („Monitor Polski” Nr. 44, poz. 48).

Minister Spraw Wewnętrznych:
(—) Bronisław Pieracki.

Załącznik do obwieszczenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 19 marca 1932 r. poz. 102.

STATUT

PRZEDSIĘBIORSTWA „PAŃSTWOWE ZAKŁADY PRZEMYSŁOWO - ZBOŻOWE”.

Rozdział I.

Nazwa, siedziba i zakres działania przedsiębiorstwa.

§ 1.

W celu prowadzenia handlu zbożem i jego przetworami, oraz młynów, elewatorów i składów tworzy się przedsiębiorstwo państwowe pod nazwą „Państwowe Zakłady Przemysłowo - Zbożowe”.

§ 2.

Przedsiębiorstwo państwowe: „Państwowe Zakłady Przemysłowo - Zbożowe” posiada samodzielną osobowość prawną i rządzi się podług zasad gospodarki handlowej.

Siedzibą przedsiębiorstwa jest m. st. Warszawa.

§ 3.

Przedsiębiorstwo ma prawo nabywać i dzierżawić majątek nieruchomy oraz nabywać i zbywać majątek ruchomy, prowadzić eksploatację młynów i składów zbożowych, prowadzić handel zbożem i jego przetworami, przyjmować zboże i mąkę na przechowanie i skład na prawach i obowiązkach publicznych domów skladowych.

Nabyty przez przedsiębiorstwo majątek nieruchomy jest własnością Skarbu Państwa, przyczem przedsiębiorstwo zatrzymuje go w swem użytkowaniu.

Przedsiębiorstwo ma prawo otwierać i związać oddziały, biura i agentury w kraju oraz z zachowaniem właściwych postanowień prawnych biura i agentury zagranicą. W innych przedsiębiorstwach zaś zarówno w kraju, jak i zagranicą o celach identycznych lub pokrewnych może brać udział za zgodą Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Przedsiębiorstwo ma prawo w zakresie swego działania zawierać wszelkie umowy, zaciągać we własnym imieniu zobowiązania, bronić swych interesów w sądach i urzędach.

§ 4.

Przedsiębiorstwo przejmuje pod swój zarząd i w użytkowanie wszelki objęty inwentarzami, a stanowiący własność Skarbu Państwa majątek nieruchomy Państwowych Zakładów Przemysłowo - Zbożowych. Majątek ruchomy zaś zostaje przekazany przedsiębiorstwu na własność wraz z wszelkimi prawami i zobowiązaniami do niego się odnoszącymi.

Przejęcie majątku nieruchomego i ruchomego nastąpi protokólnie na podstawie inwentarza i szacunku, sporządzonego przez właściwe Ministerstwo łącznie z Dyrekcją Przedsiębiorstwa. Protokół oddania imieniem Skarbu Państwa podpisuje osoba, upoważniona przez Ministra Skarbu.

§ 5.

Majątkiem nieruchomym, zarówno przekazanym przedsiębiorstwu w zarząd, jak i nabytym, będą władze przedsiębiorstwa zarządzać i użytkować w imieniu przedsiębiorstwa, a na dobro Skarbu Państwa, zgodnie z postanowieniami niniejszego statutu.

Zbywanie majątku nieruchomego, oraz zaciąganie zobowiązań, obciążających ten majątek, może być dokonywane tylko w granicach upoważnień ustawowych, uzyskanych przez Rząd na rzecz przedsiębiorstwa.

§ 6.

Przedsiębiorstwo podlega wpisowi do rejestru handlowego i rozpoczyna swą działalność jako samodzielna osoba prawna z chwilą zarejestrowania. Wpis przedsiębiorstwa i jego władz do rejestru handlowego następuje na mocy przedłożonego sądowni rozporządzenia Rady Ministrów o wydzieleniu przedsiębiorstwa, na mocy statutu, oraz zawiadomienia Ministra Spraw Wewnętrznych o ustanowieniu władz przedsiębiorstwa.

Rozdział II.

Zasady prowadzenia przedsiębiorstwa.

§ 7.

Na podstawie ustalonej w myśl § 4 wartości szacunkowej przejmowanego majątku, przedsiębiorstwo sporządzi nie później, niż w ciągu 6 miesięcy po rozpoczęciu swych czynności bilans otwarcia i oznaczy swój kapitał zakładowy, stanowiący różnicę aktywów i pasywów tego bilansu. Bilans otwarcia będzie zatwierdzony przez Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

§ 8.

Wszystkie wydatki, wpływające z działalności przedsiębiorstwa, łącznie z wydatkami inwestycyjnymi, pokrywać będzie przedsiębiorstwo z własnych dochodów i funduszy, przyczem wydatki inwestycyjne nie mogą przekroczyć 50% preliminowanego zysku brutto przedsiębiorstwa w roku operacyjnym; o ileby zaszyła potrzeba przekroczenia tej granicy, to na dokonanie takich wydatków inwestycyjnych musi być uzyskana zgoda Ministra Skarbu.

§ 9.

Za wydatki lub brak dochodów, spowodowane przez czynności, wykonane w interesie Państwa, jeżeli czynności tych wymagać będą potrzeby państwowe, a zostaną one zlecone przedsiębiorstwu przez Radę Ministrów, przedsiębiorstwo będzie wynagradzane na podstawie uchwały Rady Ministrów z uwzględnieniem słusznych interesów przedsiębiorstwa.

§ 10.

Dla pełnego pokrycia wydatków przedsiębiorstwo ma prawo prowadzić krótkoterminowe operacje kredytowe.

Przedsiębiorstwo może również podejmować długoterminowe operacje kredytowe, jednakże tylko za zgodą Ministra Spraw Wewnętrznych i Ministra Skarbu. Długoterminowe operacje kredytowe, które będą obciążać majątek nieruchomy, mogą być dokonywane tylko na mocy upoważnień ustawowych.

§ 11.

Za zobowiązania, zaciągnięte przez przedsiębiorstwo, niezależnie od odpowiedzialności samego przedsiębiorstwa jest odpowiedzialny Skarb Państwa do wysokości całego majątku nieruchomego, użytkowanego i zarządzanego przez przedsiębiorstwo.

§ 12.

Przedsiębiorstwo winno powiększać swój kapitał zakładowy, czyniąc na rzecz tego kapitału odpisy z czystego zysku bilansowego w wysokości, ustalonej w § 18. Poza kapitałem zakładowym powinno przedsiębiorstwo tworzyć kapitały amortyzacyjny i rezerwowy, oraz fundusz assekuracyjny. Prócz tego mogą być tworzone na podstawie decyzji Ministra Spraw Wewnętrznych, wydanej w porozumieniu z Ministrem Skarbu, inne jeszcze specjalne fundusze.

§ 13.

Kapitał amortyzacyjny tworzy się z sum corocznie odpisywanych od ogólnego zysku brutto, jako amortyzacja majątku eksploatowanego przez przedsiębiorstwo, wedle następującej skali: Budynki od ich wartości bilansowej 1%.

Maszyny i urządzenia techniczne od ich wartości bilansowej 10%.

§ 14.

Kapitał rezerwowy tworzy się z sum corocznie odpisywanych w wysokości 10% od ogólnego zysku brutto. Fundusz ten służyć będzie na pokrycie nieprzewidzianych wydatków oraz strat w latach deficytowych, a przedewszystkiem na tworzenie kapitału amortyzacyjnego w tych latach,

102.

OBWIESZCZENIE

Ministra Spraw Wewnętrznych

z dnia 19 marca 1932 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu statutu przedsiębiorstwa „Państwowe Zakłady Przemysłowo - Zbożowe”.

Na podstawie § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 lutego 1932 r. w sprawie zmiany statutu przedsiębiorstwa „Państwowe Zakłady Przemysłowo - Zbożowe” („Monitor Polski” Nr. 44,

gdy wysokość zysku bilansowego okaże się niższą, niż wymagane w myśl § 13 niniejszego statutu odpisy na amortyzację.

§ 15.

Fundusz asekuracyjny tworzy przedsiębiorstwo w tym wypadku, gdy nie będzie ubezpieczać eksploatowanego majątku w towarzystwach ubezpieczeniowych, lub też gdy wysokość ubezpieczenia będzie zbyt niską w stosunku do rzeczywistej wartości.

Wysokość odpisów na ten fundusz zatwierdza na wniosek Rady Administracyjnej Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu. Fundusz asekuracyjny może być użyty tylko na odbudowę obiektów, zniszczonych wskutek pożaru lub innej siły wyższej.

Fundusz asekuracyjny lokowany być winien w banku państwowym w gotówce lub w papierach z bezpieczeństwem pupilarnem.

§ 16.

Na wydatki inwestycyjne, które nie będą mogły być pokryte ze środków przedsiębiorstwa, a będą musiały być wykonane w interesie Państwa, przedsiębiorstwo będzie mogło otrzymać dotacje Skarbu w granicach, ustalonych w budżecie państwowym.

Wszystkie wydatki inwestycyjne, zarówno pokryte z funduszy przedsiębiorstwa, jak i z dotacji skarbowej, zapisuje przedsiębiorstwo na rachunek kapitału zakładowego.

§ 17.

Zysk brutto przedsiębiorstwa „Państwowe Zakłady Przemysłowo-Zbożowe” stanowić będzie różnica, powstała po potrąceniu z ogólnego dochodu eksploatacyjnego wszystkich wydatków eksploatacyjnych.

§ 18.

Przynajmniej 50% czystego zysku bilansowego, pozostałego po dokonaniu z zysku brutto odpisów: na kapitał amortyzacyjny, na kapitał rezerwowy, na fundusz asekuracyjny, ewentualnie na inne fundusze specjalne oraz na wykonanie w roku sprawozdawczym wydatki inwestycyjne, powinny być przekazane Skarbowi Państwa.

Z pozostałej sumy czystego zysku będzie przeznaczona kwota nie niższa od 20% na powiększenie kapitału zakładowego, oraz mogą być przeznaczone odpowiednie kwoty na inne cele charakteru ogólnego i społecznego, jak również na tantjemy i gratyfikacje dla Rady Administracyjnej, Dyrekcji i pracowników przedsiębiorstwa.

§ 19.

Bilans, rachunek strat i zysków oraz podział czystego zysku zatwierdza Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Sprawozdanie, zawierające bilans oraz rachunek strat i zysków za ostatni rok sprawozdawczy, będzie dołączane do drukowanego preliminarza budżetowego.

§ 20.

W budżecie państwowym przedsiębiorstwo „Państwowe Zakłady Przemysłowo-Zbożowe” figurować będzie jedynie w dochodach tą częścią czystego zysku bilansowego, która przy podziale czystego zysku zostanie przeznaczona do wypłaty Skarbowi Państwa (§ 18), oraz w wydatkach temi kwotami, któreby miały być przez Skarb Państwa wydatkowane na rzecz przedsiębiorstwa.

§ 21.

Na pokrycie ewentualnych strat eksploatacyjnych, na któreby nie wystarczył kapitał rezerwowy, będzie mogło przedsiębiorstwo poza innymi operacjami finansowymi również uzyskać od Skarbu Państwa pożyczkę odpowiednio oprocentowaną i zwrotną z zysku lat następnych, a to niezależnie od wpłat, przewidzianych w § 18.

§ 22.

Przedsiębiorstwo „Państwowe Zakłady Przemysłowo-Zbożowe” opłaca te wszystkie podatki państwowe i gminne, jakie obowiązują prywatne przedsiębiorstwa przemysłowe, z wyjątkiem podatku majątkowego.

Przedsiębiorstwo jest wolne od wszelkich opłat stemplowych, należnych za czynności, połączone z ukonstytuowaniem się przedsiębiorstwa „Państwowe Zakłady Przemysłowo-Zbożowe”, jako samostrajnej osoby prawnej.

§ 23.

Rokiem operacyjnym dla przedsiębiorstwa będzie rok gospodarczy, rozpoczynający się 1 sierpnia jednego roku, a kończący się dnia 31 lipca następnego roku. Bilans oraz rachunek strat i zysków powinien być przygotowany najpóźniej w trzy miesiące po skończeniu roku operacyjnego i przedstawiony Ministrowi Spraw Wewnętrznych, wraz ze sprawozdaniem z całorocznej działalności przedsiębiorstwa.

Rozdział III.

Ustrój przedsiębiorstwa.

§ 24.

Władze przedsiębiorstwa „Państwowe Zakłady Przemysłowo-Zbożowe” stanowią:

- 1) Rada Administracyjna.
- 2) Dyrekcja.
- 3) Komisja Rewizyjna.

§ 25.

Rada Administracyjna składa się z 9 członków.

Członków Rady powołuje i zwalnia Minister Spraw Wewnętrznych.

Jeden członek zostaje powołany z pośród urzędników Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Czterech członków zostaje powołanych z pośród urzędników Ministerstw: Skarbu, Spraw Wojskowych, Przemysłu i Handlu oraz Rolnictwa po jednym z każdego resortu w porozumieniu z odpowiednimi Ministrami.

Cztery pozostali członkowie zostają powołani przez Ministra Spraw Wewnętrznych z grona fachowców nieurzędników, przy czym dwaj członkowie powołani będą na wniosek Ministra Rolnictwa, a dwaj na wniosek Ministra Przemysłu i Handlu.

Członkowie Rady nie mogą uczestniczyć w przedsiębiorstwach współzawodniczących lub przedstawiać interesów sprzecznych z interesami przedsiębiorstwa.

Prezesa i jego zastępcę z pośród członków Rady powołuje i zwalnia Minister Spraw Wewnętrznych.

§ 26.

Do właściwości Rady Administracyjnej należy:

- 1) ogólny nadzór i sprawowanie kontroli nad działalnością przedsiębiorstwa;
- 2) uchwalenie regulaminu Rady i Dyrekcji;
- 3) rozpatrywanie i uchwalanie planu gospodarczego, zasadniczej polityki (gospodarczej) sprzedażnej, budżetu, projektów bilansu, rachunku strat i zysków, oraz podziału czystego zysku;
- 4) sprawy zakładania i związania oddziałów i filii przedsiębiorstwa;
- 5) uchwalanie wniosków o nabywaniu i zbywaniu majątku nieruchomości przedsiębiorstwa;
- 6) uchwalanie planów inwestycyjnych;
- 7) sprawy lokowania funduszu asekuracyjnego oraz rezerw specjalnych przedsiębiorstwa;
- 8) uchwalanie wniosków w sprawie obciążania majątku przedsiębiorstwa oraz w sprawie zaciągania pożyczek długoterminowych;
- 9) nadawanie prokury na wniosek Dyrekcji;
- 10) uchwalanie wszelkich innych wniosków, zgłoszonych przez Dyrekcję lub członków Rady, i rozstrzyganie wszelkich spraw, przekraczających właściwość Dyrekcji;
- 11) przedstawianie Ministrowi Spraw Wewnętrznych wniosków co do powołania, odwołania lub pociągnięcia do odpowiedzialności członków Dyrekcji, oraz stawianie wniosków co do określenia wynagrodzenia dla członków Dyrekcji.

§ 27.

Uchwały Rady Administracyjnej, które dotyczą planu gospodarczego, bilansów, rachunku strat i zysków, podziału czystego zysku, pożyczek długoterminowych, nabywania majątku nieruchomości, planów inwestycyjnych (zgodnie z § 8), muszą być dla ich ważności zatwierdzone przez Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu. Uchwały, dotyczące zbywania i obciążania majątku nieruchomości, przedkładane będą w formie wniosków ustawowych na Radę Ministrów przez Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

§ 28.

Posiedzenia zwyczajne Rady Administracyjnej zwołuje prezes lub jego zastępca w miarę potrzeby, najmniej jednakże 6 razy w ciągu roku operacyjnego. Nadzwyczajne posiedzenia Rady zwołuje prezes lub jego zastępca na polecenie Ministra Spraw Wewnętrznych, a także na żądanie co najmniej trzech członków Rady lub na żądanie Dyrekcji.

Rada decyduje we wszystkich sprawach większością głosów, a w razie równości głosów decyduje głos prezesa. Do ważności uchwał konieczna jest obecność przynajmniej połowy członków Rady.

Protokoły posiedzeń Rada Administracyjna przedstawia Ministrowi Spraw Wewnętrznych do wiadomości.

§ 29.

Członkowie Rady Administracyjnej pobierają za wykonanie swych czynności wynagrodzenie stałe oraz mogą otrzymać z czystego zysku tantjemę (§ 18).

Wysokość wynagrodzenia stałego, djeł, kosztów podróży oraz tantjemy, oznacza Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

§ 30.

W wyjątkowych wypadkach Rada ma prawo zlecić specjalne zadanie jednemu lub więcej członkom Rady. Rada może również delegować jednego ze swych członków dla utrzymywania stałego kontaktu i współdziałania z Dyrekcją. Za specjalne czynności może Minister Spraw Wewnętrznych delegowanemu członkowi wyznaczyć w porozumieniu z Ministrem Skarbu oddzielne wynagrodzenie.

§ 31.

Dyrekcję przedsiębiorstwa w składzie Dyrektora Naczelnego oraz jego zastępcy powołuje i

zwalnia, na wniosek Rady Administracyjnej, Minister Spraw Wewnętrznych.

Jeden z członków Dyrekcji musi mieć wyższe wykształcenie techniczne.

§ 32.

Dyrekcja przedsiębiorstwa pełni swe czynności na zasadzie regulaminu, uchwalonego przez Radę Administracyjną, i jest odpowiedzialna za prowadzenie przedsiębiorstwa ze starannością porządkową kupca.

W szczególności należy do właściwości Dyrekcji:

- 1) prowadzenie wszelkich spraw przedsiębiorstwa i jego rachunkowości,
- 2) układanie planu gospodarczego, budżetu, bilansów rocznych, rachunku strat i zysków oraz składanie sprawozdań Radzie Administracyjnej,
- 3) przyjmowanie i zwalnianie personelu urzędniczego i robotniczego oraz ustalanie jego wynagrodzenia,
- 4) zastępowanie przedsiębiorstwa wobec osób trzecich oraz władz sądowych, administracyjnych i samorządowych.

§ 33.

Pracownicy przedsiębiorstwa nie są urzędnikami państwowymi i są wynagradzani w zależności od czynionych usług w sposób, przyjęty w przedsiębiorstwach prywatnych.

§ 34.

Do ważności zobowiązań przedsiębiorstwa wymagane są podpisy pod nazwą firmy przedsiębiorstwa dwóch członków Dyrekcji lub jednego członka Dyrekcji łącznie z prokurentem, względnie — o ile tak uchwali Rada Administracyjna — dwóch prokurentów.

§ 35.

Dla przeprowadzenia rocznej kontroli rachunkowej i kasowej, zbadania ksiąg i bilansu oraz stanu majątkowego przedsiębiorstwa powołuje Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu Komisję Rewizyjną. Komisja Rewizyjna składa się z trzech członków, powołanych z pośród urzędników Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, Przemysłu i Handlu i Ministerstwa Skarbu. Komisja Rewizyjna przedkłada sprawozdanie ze swych czynności Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Ministrowi Skarbu, komunikując jego treść Radzie Administracyjnej i Dyrekcji.

Ponadto może przedsiębiorstwo podlegać kontroli specjalnie wyznaczonej przez Ministra Spraw Wewnętrznych, niezależnie od kontroli, wykonywanej w ramach ustawy o kontroli państwowej przez Najwyższą Izbę Kontroli.

§ 36.

Członkowie Komisji Rewizyjnej otrzymują z funduszy przedsiębiorstwa wynagrodzenie w wysokości, określonej przez Ministra Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

Rozdział IV.

Likwidacja przedsiębiorstwa.

Likwidacja przedsiębiorstwa, jako samostrajnej osoby prawnej, następuje na podstawie uchwały Rady Ministrów, przy czym cały majątek przedsiębiorstwa przechodzi na własność Skarbu Państwa. Szczegółowe przepisy, dotyczące likwidacji, wyda Minister Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministrem Skarbu.

—:|:—